מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא יואמר

בעלים לאחר מיתה יורב פנחם בריה דרב

אמי אמר יש בעלים לאחר מיתה אמר ליה

רב אשי לרב פנחם בריה דרב אמי דוקא

קאמר מר יש בעלים לאחר מיתה ובעי

לאיתויי עולה אחריתי או דלמא דאי איכא

כמה עשה גביה מכפרא א"ל דוקא קאמינא

ואמר רבא עולה דורון היא היכי דמי אי

דליכא תשובה יזבח רשעים תועבה ואי

דאיכא תשובה יהתניא יעבר על מצות

עשה ושב לא זו משם עד שמוחלים לו

אלא ש"מ דורון הוא (חמא"ת ע"ל מ"י מכפ"ר

עול"ה לאח"ר דורו"ן סימ"ן) תניא נמי הכי יא"ר

שמעון חמאת למה באה למה באה לכפר

אלא 'למה באה לפני עולה סלפרקלים

שנכנם או [ריצה פרקלים נכנם] דורון אחריו:

חוץ מן יהפסח יוהחמאת כו': פסח מנלן

דכתיב ישמור את חדש האביב יועשית פסח

שיהו כל עשיותיו לשם פסח אשכחן שינוי

קודש שינוי בעלים מנלן דכתיב יואמרתם

זבח פסח הוא שתהא זביחה לשם פסח אם

אינו ענין לשינוי קודש תניהו ענין לשינוי

בעלים אשכחן למצוה לעכב מגלו אמר הרא

יוזבחת פסח לה' אלהיך וגו' מתקיף לה רב

ספרא האי וזבחת להכי הוא דאתא האי

מיבעי ליה לכדרב נחמן ®דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ®מנין למותר יפסח שקרב

שלמים שנאמר וזכחת פסח לה' אלהיך צאן

ובקר והלא אין פסח בא אלא ימן הכבשים

ומן העזים מכאן למותר הפסח שיהא

לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו

שלמים אלא אמר רב ספרא וזבחת פסח

לכדרב נחמן שמור את חדש האביב

ס למצוה בשינוי קודש ואמרתם זבח פסח

בשינוי בעלים למצוה הוא לעכב בין הכא

והכא ואשכחן זביחה שאר עבודות מנלן

יהואיל וגלי גלי רב אשי אמר הואיל וגלי

גלי לא אמריגן אלא [עבודות]ם מגלן דכתיב

יזאת התורה לעולה ולמנחה וגו' ותניא

יביום צותו את בני ישראל להקריב את

קרבניהם זה בכור ומעשר ופסח הקישו

הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן למצוה אף כל בין

שינוי קודש בין שינוי בעלים למצוה יו

וכשלמים מה שלמים בין זביחה בין שאר

עבודות לא חלקת בהן למצוה אף פסח לא

תחלוק בו בין זביחה לשאר עבודות לעכב

ם (משום שנאמר הוא בזביחה אינו אלא

לעכב) אלא הוא למה לי [©] כדתניא

נאמר ה בפסח הוא בשחימה לעכב סאבל

אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת

אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו

כשר: חמאת מנלן ידכתיב יושחם אותה

יו) [נשיל בון, 3 נשיל דף די ע"ש פסחים סא. ע"ש., 1) יומל פו. [שבועות יב:] ירושלמי יומא פ"ח ה"ז, סנהדרין פ"י

ה"א, שבועות פ"א ה"ו., **ד)** עי' ת"כ מצורע ספ"ג.,

ד) עלי ח"כ מצורע ספ"ג.,
 קמליני ריעי (איוב טו, כ) קר (מרנס פרקליטי חביריי. ערוך)
 ספרי ראה פיסק' קכח, ירוש' פסחים פ"ה ה"ב., 1) ספרי שם פיסק' קכט,
 שם פיסק' קכט,

ט.ן פסחים ע: מנחות פג:, ע.] פסמים ע. תנחות פג., ע) מכילתא בא פ"ד. ירוש" תרומות פ"א סה"א, פסחים פ"ה ה"ב, שקלים פ"ב ה"ד, יבמות פי"ג ה"ב., י) [ע"

לקמן יד: מ״ק ו: מנסות נכ:), ל לקמן יד: מ״ק ו: מנסות נכ:), ל) לעיל ה: ולקמן י: [מנסות 7.], ל) ת״כ ויקרא חובה פ״ח ה״ו, פי״א ה״ג, ירוש׳ פסחים שם., מ) לקמן י:, () פסחים

נט.. ם) ועי׳ רש״ה שתירז על

הגהות הב"ח

לה א מיי פט"ו מהלי לה ב מיי׳ פיש מהלי לה ב מיי׳ פ״א מהל' תשובה

לו ג סמג עשין רטו: לו ד מיי פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה א והלכה יא

ק: לח ה מיי פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה א והלכה

לם ו מיי פ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה י: ז מיי שם פ"א הלכה א:

תורה אור השלם

 מוֹצָא שְׂפֶּתֶיךְ תִּשְׁמֹר
 וְצְשִׂיתְ כַּאֲשֶׁר נְדַרְתָּ לִיהֹוָה וְשָׁשִּׁרְ בְּאָשֶׁרְ נְּדְרָתְּ לְּיוֹתְוּתְ אֶלֹהִיףְרְ נְדְבָּה אָשֶׁרְ דְּבְרָתְ בְּפִירְה: דברים כג, כד 1. זֶבח רְשָׁעִים תּוֹעֲבָה אַף בִּי בְּזְמָה יְבִיאָנוּ: משלי כא, כז 2. שְׁמוֹר אֶת חָדֶשׁ הָאָבִיב ועשית פסח ליהוה אלהיר כי בְּחֶרֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךּ יְהֹוָה בְּחֹרֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךּ אֱלֹהֶיךְ מִמִּאְרִיִם לְיִלָה: דברים טז, א

 ובוים טו, א גערתם זבח פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את יַשְּׁוְּאֵה בְּּתִּינוּ הַצְּּיְלָּם הָּתְּ מִצְרֵיִם וְאֶת בְּתִינוּ הצִיל וְיִּקּר הָעָם וַיִּשְׁתְּחֵוּוּ: שמות יב, כז 5. וְזָבַחָתְ פָּסָח לִיהֹוָה אֱלֹהָיף צאן וּבְּקָר בִּּמְקוֹם אֲשָׁר יְבָחַר יהוָה לִשַׁכַּן שׁמוֹ שַׁם:

דברים טז, ב 6. זאת הַתּוֹרָה לְעלָה לַמְּנְחָה וְלַחַטְאת וְלָאִשָׁם וְלַמְּלֹוּאִים וּלְוֶבֶח הַשְּׁלְמִים:

דברים טז. ב

7. אשר צוה יהוה את משה בהר סיני ביום צותו את בני

הַדְיּטְּאַת רְשְׁדֵט אֹתָהּ לְדִּיּטְאַת הַדְיּטָאַת רְשְׁדֵט אָתָהּ בְּבְּמְקוֹם אֶשֶׁר יִשְׁדֵט אֶת הָעלָה: ייקרא ד, לג הָעלָה: ייקרא ד, לג אַתְהּ לְנִזּשָּׁאת יִשְׁחַט אֶת ויקרא ד, לג

מוסף רש"י ש בעלים לאחר מיתה. ואס יש בעלים לאחר מיתה. וחם שחטו לשם צעלים אחרים לריך היורש להביא אחר (פטחים שא.) אי דליכא תשובה. שאינו מוהא על מטאו מוורונוות יר:) למותר פסח. מסמו (שבומוריב) למוחו פסחו בין שהפריש פסחו וחבד ונתכפר בחתר וחתר כך נתנא זה, בין שהפריש מעות לפסחו וחלה שהפריש מעות לפסחו וחלה קדושת פסח על כולן והוזלו טלאים יניתותרו מן המעות (פסחים ע: שקרב מנחות פג:) שלמים. במועד או לאחר הרגל שרמים. כתועד הו נחתר הרגל (פסחים שם) לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר. היינו שלמים שכשירין לכוח מכל לאן ומכל כקר זכר ונהבה (שם ולקמו ט.). ואע"ג דמולה באה ג"ר מן הלאן ומן הבקר, אפ"ה שלמים אמי, דהא לשם אכילה הפרישה ולא לשם כליל (מנחות פג: מכת"י) **הואיל וגלי.** בזביחה, גלי בשאר עבודות (בת"י פרים) אשם לא נאמר בו הוא פרים) אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין. נפרשת לו את אהרן והקטיר אותם הכהן המזכחה אשה לה' אשם הוא, והילכך אשם לא איפסיל בשלא לשמו דהא בהחטרה כתיב הוא נשמי המל בהקשרה כתה האת, וליכל והקטרה לאו עיקר הוא, וליכל למימר הוא אשם ולא שנקטרו אימוריו שלא לשמו, דהא הוא עלמו שלא הוקטרו אימוריו כשר שלא הוקטרו אימוריו כשר כדאמרינן בפרק תמיד נשחט במסכת פסחים (נט:) דנטמאו אימוריו או שאבדו לא מעכב כפרה כתיב הוא בשחיטה, זבח פסח הוא, בחטאת נשיא כתיב ושחט אותו במחום אשר ישחט את העולה לפני ביתום משל השלים מו השנים בפני ה' מטאת הוא (מנחות ד.). ואע"ג דכתיב באשם קדש קדשים הוא קודם שחיטה, לא ילפי' מיניה, דלא משמע לשמו אלא כשכתוב הוא עם שם החרבו כגוו מטאת הוא אשם הוא, והיכא דכתיב גבי אחת

שימה מקובצת

הוא לעכב בין הכא בין הכא. לשון מוס' טוך, לע"ג דלל (כל לעכב) [כמיב הוא] אלא [בזביחה, מ"מ הואן משמע בהוייתו שליוותי

עולה דורון היא. אע"ג דאעשה מכפרת יותר מחטאת דהא מכפרא מקיבעא: ריצה פרקלים. אע"ג דאיכא עולת יח יולדת ומצורע ונזיר דלא מייתי קרבן אלא לאישתרויי בקדשים כדאמר בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) ואפילו בו הם י חטאתם קודמת ועבירות עשה בידו שייך חטאת גביה דאילו הוה מתחייב חטאת

לעולה דלא חלקה תורה: ואמרתם זבח פסח. כסי קרא כתיב ברישא ושמור את חודש האביב הוה ליה לאוקומי [בשינוי בעלים] באם אינו ענין אלא משום דכייל בה כל עבודות דכתיב ועשית פסח ודמשמעו מסתמא כל עשיות הלכך מוקי ליה לשינוי קודש: וזבחת פסח. בקוף התודה (מנחות פב.) דריש לה במשנה לדבר שבחובה ושהיא באה מן החולין] והתם בגמרא [פג:] נמי מייתי דרשה דהכה: וכאר ניהו שלמים. דעולה ליכא למימר דאינה באה מכל לאן ובקר כדפי׳ בקונטרס דאינה באה נקבה ועוד איכא לקמן [ט.] לל קדשי קדשים כדלקמן (שם): בסיפרי פרשת עשר תעשר דריש כולהו בשנוי והכי איתא התם וזבחת בו אין לי אלא זביחה שאר עבודות מנין ואשינוי

[קודש] כאו קחי ת"ל ועשית יכול אף הקטר חלבו ת"ל וזכחת. ואין זה בסוגיא כבן הכא דעכב בין הכא בין הכא. בשינוי קודש בכל עבודות בשינוי בעלים בזביחה אע"ג דהוא בזביחה כתיב בפרשת בא אל פרעה וקרא דועשית בפרשת ראה אנכי מכל מקום משמע הוא בהוייתו כשהוא עשוי כמלותו כדפי׳ בקונטרם והשתא הא דקאמר אשכחן וביחה שאר עבודות מנא לן אשינוי בעלים קאי עוד יש לפרש דבין בשינוי קודש בין בשינוי בעלים קבעי מנא לן לעכב דהוא קאי דוקא אזביחה ומדאפקיה רחמנא לשינוי בעלים בלשון שינוי קודש אית לן לאוקומי הא בו דוביחה לעכב בין בשינוי בעלים בין בשינוי קודש ושינוייה דהוחיל וגלי גלי לא ניחא להאי פירושא כמו לפירוש קמא: מה שלמים בין בוביחה בין בשאר עבורות לא חלקת בהן. וא״ת ס׳ כיון דכתיב ועשית פסח לעכב בשינוי קודש בכל עשיות לשתוק קרא מזביחה ותיתי משלמים דמה שלמים לא חלקת בין בשינוי קודש לשינוי בעלים למצוה אף לפסח לא תחלוק לעכב: אלא הוא למה די. לקמן בפרק בית שמאי (דף לו:) ובפסחים פרק מי שהיה טמא (דף מ.) דריש הוא דפסח למעוטי תמורת פסח ותרי הוא כתיבי ובפסחים בסוף תמיד נשחט (דף סב:) דריש רבי אליעזר מהוא דפסח לא הוא כשר לשם אחרים ולא אחרים כשרין לשמו ורבי אליעזר לטעמיה דאית ליה עכובא באשם ולא מוקי ליה למימר אבל אשם לא נאמר בו הוא מקום שנאמר הוא כו': בל בזביחה. פירש בקונטרס ולא גרסינן ליה משום דליתיה בברייתא דלקמן ואין למחוק בשביל כך הספרים דאפשר שהיא בברייתא בשום

מקום בתוספתה:

רבא עולה ששחמה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא ימוצא שפתיך תשמור וגו' איבעית אימא סברא משום דשני בה כו' כדריש 6 פירקא ואמר רבא עולה הבאה לאחר מיתה שחמה בשינוי קודש פסולה "בשינוי בעלים כשרה דאין

תלתא קראי וההוא דאם כבש מוכח בהדיא דהוי שלמים ועוד דדוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים ולא וובחת פסח לכדרב נחמן.

מקיבעה לה מכפרה. הטחת העשה: מקופיה מכפרה. הלכך על מי שמחוייב עולה כשרה כיון [דהפריש] ח עולה שייכי כולהו עשה שבידו אעולה ותו לא שייך חטאת גביה אבל מי שלא הפריש כלום

מכפר עשה מקופיא הלכך חייל שמיה אחטאתו ש שנשחטה לשתו לפוסלה: לחחר מיתה. שמת בעליה והקריבה היורש: פסולה. לא עלתה (ד) וצריך היורש להביח חחרת: יש בעלים. שהיורש הוא בעליה: דוקא קאמר מר. אי פליגי ח אדרבא ובעי לאחויי אחריתי או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה דיורש מכפרא אם לא שינה בה ומיהו היכא דשני לא בעי לאיתויי אחריתי דהא איהו לא נדר מידי: עולה דורון היא. אינה באה לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר שכפרה החשובה על העשה היא באה לההבלת פנים כאדם שסרח במלך ורילהו ע"י פרקליטין וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו: היכי דמי. כלומר היכי דמי שתהא באה לכפרה: אי דליכא משובה. אעבירות עשה שבידו: זבח רשעים מועבה. פסוק הוא במשלי (כא): למה באה לפני עולה. כל מקום שמביא חטאת ועולה חטאת קודם כדיליף לקמן בפרק כל התדיר (דף פט:): פרקליט. מליץ

טוב: פסח מנלן. (ה) בין למלוה

כשאר זבחים משלמים דלא כתיב

בההוא קרא דואת התורה דאיתרבי

כל הזבחים מיניה למצוה [לעיל ד:]:

מותר הפסח. שאבד ונתכפר יו

באחר ונמלא הראשון: לדבר הבא

מן הצחן ומן הבקר. היינו שלמים

שהן באין מכל לאן ומכל בקר בין

זכרים בין נקבות מה שאין כן בשאר

זבחים שהוקבעו או בזכר או בנקבה

עולה ואשם הוקבעו בזכרים חטאת

הוקבע בנקבות והוקבע בזכרים

כגון שעיר נשיח חינו בח בנהבה:

למלוה בשינוי קודש. בכולהו ז עשיות

ילפינן מיניה דהא כתיב ועשית:

הוא. משמע מי פסח הוא בהוייתו

לשמו כשר שלא לשמו פסול: דהכא

והכא. בשינוי קודש ובשינוי בעלים

דהוא משמע אתרוייהו כשהוא עשוי

כמלותו משמע: וחשכהן וביחה.

בשינוי [קודש ובשינוי] או בעלים: ביום

לוותו. סמוך לואת התורה ודרשינן

סמוכין ביום לוותו להקריב את

קרבניהם לרבות קרבנות שלא הוזכרו

במקרא בענין שלמעלה: אף כל כו'.

הלכך (ו) מצוה בפסח יבו ילפינן משלמים

דרבינן להו לעיל [ד:] לשינוי קודש ולשינוי יו

בעלים יו (ועשית פסח לעכב בכל עשיותיו

בשינוי הדש. ואמרתם זבח פסח לעכב

בזביחה בשינוי בעלים): וכשלמים. כלומר

כיון דגלי קרא עכובא בוביחה ילפינן

שאר עבודות לעכובא מהיקשא דמלוה

כשלמים מה שלמים כו': ה"ג אלא

הוא למה לי לכדתניא [וכו' מו אבל

אשם לא נאמר כו'. ול"ג כל מקום

שנאמר בזביחה יו אינו אלא

לעכב דהך ברייתא לקמן היא בפירקין

וֹי:ן בדינא ר׳ יוּ אליעור ורבי יהושע ול״ג

ליה: לכדתניא. כלומר לגלויי על

הוא דגבי אשם דלא ילפינן פסול

מיניה כדמהדר ליה רצי יהושע לר׳

אליעזר לקמן בפירקין (דף י:) שהיה

דורש אשם הוא לשמו כשר שלא לשמו

פסול וקא מהדר ליה רבי יהושע פסח

נאמר בו הוא בשחיטה לפיכך שלא לשמו פסול אבל אשם כו':

ולקח

'אמי לו

בין לעכב דקס"ד לא

(ל) גבו' כדרים פירהל. נ"ב דף ב' סוף ע"ל: (ב) שם חדש האביב ועשית למלוה: (ג) שם התכיב ועשית כתנהה: עם שם למה לי לכדתניא פסח נאמר בו הוא בשחיטה: (ד) רש"י ד"ה פסולה לא עלתה לו ולריך: פסונה למ שפונה לו ונרץ:

(ד) ד"ח הפסח מנלן דבעינן
לשמו בין למלוה: (ו) ד"ח אף

כל וכו׳ הלכך למצוה בפסח

ילפינן משלמים והגי קראי

דרבינן: (ו) ד"ח הכי גרסינן וכו׳ בזביחה הוא לינו וכו' ור' יהושע הס"ד ותיבות ל"ג ליה נמחה:

שינויי נוסחאות

א] גי' הערוך שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (הגרייב:): ב] מינת עבודות ליתל נכתה"י ונד": ג] כעמכ"י וד"ו רפ"ט וש"ח נוסף הלכד למצוה הוא בזביחה (הוא) אינו אלא הוא בוביחה (היה) אינו אלא לעכב אבל אשם (כיים וצי). ועי' רש"י וחוס'. בש"מ מחק מיבות נאמר וכו' לעכב, וכן ליתל במ"ר, ורלס להלן לות טו: ו) בכתה"י ובש"מ דכיוז דגדר יון בפתה יוצע מי רביון יהוד עולה, ועי׳ טה"ק דכ׳ שהיל הגי׳ הנכונה: ז] נ"ל אחטאת (כתה"י וד"י): ח] נ"ל לאפלוגי אדרבא (כתה"י חד"י): מ] כ"ה בכתה"י ודפ"י, אבל בגליון נ"א וקרב אחר: ין ל"ל וכולהו (*ש"ו יא] התיבות שבסוגריים ליתה נדפ"י והוסיפוה בדפפד"מ יאן התיכות שכסוגריים כי כדפ"י והוסיפוה כדפפז בטעות (דק"ם. וכ"ב רש"ש). ו תוד"ה הוא, ובטה"ה: יבן נ"א מצוה ללשמז בפסח משלמים מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן להו לעכב לשינוי קודש, וכן גד"ו רפ"ט וש"ח איתא לעכב (גמקוס תיכת לעיל). ולפ"ז מסתגר שרש"י לעיל). ולפ"ז מסתגר שרש"י גרס בגמ' התוספת דלעיל באות ומיבם לעכב שברש"י הוא תה"ד: יגן תיבות ולשינוי בעלים ליתא בכתה"י: ידן ס"א ל"ג המוקף (גדיון). אך בכתה" וד"י איתא. וככל הנראי שהסוגריים נעשו ע"י המגיה שטקות יים ולשיטתו. וכבר הבאנו גאות יא ולשיטתו. וכבר הבאנו לעיל שטעות הוא: שו] תיבת וכוי ליתא בכי"י ובדפ"י. וכן בדק"ים כתב שהוא שיבוש. ועי אות ה: שון הוא בזביחה כל"ל (*ש"מ) יון ליל דרי (ישנוביי): יוון מלייל חטאת (זבחיא): יוון 5"ל אפילו הכי (צ"ק): ב] וובחת פסח שתהא שחיטתו לשם פסח שחטו שלא לשמו פסול אין לי ברי כלייל (צייק): באן פדי אין די כלייל (צייק): באן פדייו האשינוי בעלים קאי. וכש"מ מחק מיבות אלו: כבן לייל ככוגיא (רא"מ). ונכאה שלכך מכוון הבה"ו אלא שנפל מ"ם מכוון הבה"ו אלא שנפל מ"ם

ליקוטים

בדבריו: כגו ל"ל הוא (ש"מ):

הואיל וגלי גלי לא אמריגן. נרי . דר"ל דהאי הואיל דגלי גלי הוא

> מרית היהן השפט בהיישי שניותי בקום (שחר), וכבר הוכחט למיה (בסקום) שחרות. אבסתן זכיהה בין למנה בין לעכב (בין בשיטי קודש בין) בשיטי בעלים אר עבודות (בשיטי בעלים מגלן ודמהיה) (בין למליה) בין לעכב. וקשה דהיה (ליה להקשות בפירוש מגלן שאר עבודות) בשיטי בעלים אחר עבודות לוביה בשיטי בעלים אחר עבודות לוביה בשיטי בעלים ואבי ביין דגלי גלי בלומר הואיל דמשוה הכחוב שאר עבודות לוביהה בשיטי קודש לעכב הוב משיטי בעלים בין למליה בין שיטי בעלים ערכו בין שיטי בעלים. ערכו דש"א ר"ה הוא לעכב ובר. ס"א הוא לעכב ובר. מ"א הוא לעכב וכן בשיטי בעלים בין למליה בין לעכב. וחליף הכלן בין שיטי קודש בין שיטי בעלים. עריכו דש"א ר"ה הוא לעכב ובר. ס"א הוא לעכב וכן בשיטי בעלים בין למליה בין לעכב. וחליף הכלן בין שיטי קודש בין שיטי בעלים. עריכו דש"א ר"ה הוא לעכב ופר. ס"ק הרים, וייל לאמום פסוק דוששית שמתמע של עשיומיו דפסת, ואחה שיטי דפוסל בכל עבודות, שיטי קודש הוא, דשיטי הוא משמע כל עשיומיו דפסת, ואחה שיטי דפוסל בכל עבודות, שיטי קודש הוא ביינו ביינו ביינו בין ביינו קודש הוא החרב. הלבר הובן ליה לשיטי הרים, וייל לאחום פסוך דוששית משממע בל עשיומיו דפסת, ואחה שיטי דפוסל בכל עבודות, שיטי קודש הוא ביינו בעלים אינו בד׳ עבודות כי אם ע"מ לזרוק:

לחמאת שתהא שחימה לשם חמאת אשכחן שחימה קבלה מגלן רכתיב